

Deelmodule 4

Inzet van reisinformatie bij wegwerkzaamheden

Bijlage bij het handboek Mobiliteitsmanagement
bij wegwerkzaamheden

21 april 2007

Deelmodule 4

Inzet van reisinformatie bij wegwerkzaamheden

**Bijlage bij het handboek Mobiliteitsmanagement
bij wegwerkzaamheden**

21 april 2007

Inhoudsopgave

- 1. Inzet van reisinformatie bij wegwerkzaamheden 5**
  - 1.1 Wat is reisinformatie? 5
  - 1.2 Effecten van reisinformatie 6
  - 1.3 Hoe moet reisinformatie worden aangepakt? 6
  - 1.4 Wie is erbij betrokken? 8

- 2. De belangrijkste middelen 9**
  - 2.1 Persoonlijk reisadvies 9
  - 2.2 De website 9
  - 2.3 Bewegwijzering, bebording en andere middelen 10
  - 2.4 Meer informatie? 11

---

1. Inzet van reisinformatie bij wegwerkzaamheden

1.1 Wat is reisinformatie?

Reisinformatie is een combinatie van route- en verkeersinformatie:

- Routeinformatie is informatie over de te kiezen route om van A naar B te reizen.
- Verkeersinformatie is informatie over de toestand van en op de wegen, maar gaat ook over de situatie in het openbaar vervoer. Denk aan stremmingen, wisselstoringen en omleidingen.

Reisinformatie hoeft zich niet te beperken tot route, vertrektijden en reistijd. Het kan ook gaan over bijvoorbeeld tarieven, weersverwachtingen en voorzieningen.

Er wordt vaak een onderscheid gemaakt tussen dynamische en statische reis informatie:

- Dynamische reis informatie is actuele informatie, conform de werkelijke situatie op straat, inclusief (on)voorzienings afwijkingen van het normale verkeersbeeld. Een voorbeeld hiervan zijn online beelden van de wegsituatie op een website (zie ook hierna);
- Statische reis informatie wordt niet of veel minder frequent geactualiseerd (bijvoorbeeld het spoorboekje).

Bij multimodale informatie heeft de informatie betrekking op meerdere vervoerswijzen (bijvoorbeeld tram, bus en trein of trein en auto). Integrale reis informatie combineert verschillende informatie-elementen tot één samenhangende boodschap. Deze elementen (zoals reistijd, route, weersomstandigheden en tarieven), kunnen betrekking hebben op één of meerdere vervoerswijzen.

Er zijn veel reis informatiesystemen in ontwikkeling. Door de ontwikkeling van ICT en telecommunicatie kan men bijvoorbeeld al een aantal jaren actuele reis informatie op de mobiele telefoon ontvangen. Een aantal vervoerbedrijven in Nederland experimenteert hiermee. Ook bij het informeren van forensen bij wegwerkzaamheden kan het verstrekken van dynamische reis informatie nuttig zijn. Dat wordt hierna duidelijk.

Communiceren

Reis informatie is een vorm van communicatie. Communicatie is een breder begrip en heeft betrekking op (in dit geval) alle aspecten van wegwerkzaamheden. Hierover is een apart RWS-handboek 'Communicatie bij wegwerkzaamheden' beschikbaar.

Dit kunt u eenvoudig via de website van RWS-intranet van Rijkswaterstaat downloaden. Reisinformatie gaat meer over de actuele informatie op de weg en de beschikbare alternatieven om van A naar B te reizen.

1.2 Effecten van reisinformatie

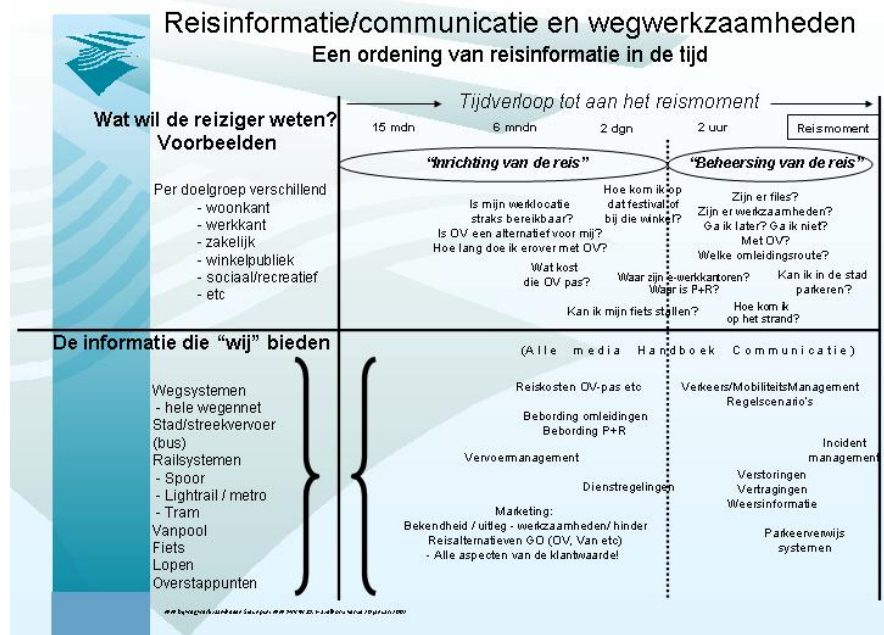
Met alleen maatregelen om de verkeersdruk te verminderen is men er niet. De weggebruikers moeten uiteraard tijdig over de wegwerkzaamheden en de maatregelen worden geïnformeerd. Dan komt reisinformatie in beeld.

Het is belangrijk dat forensen in een vroeg stadium op de hoogte zijn van de overlast en zich (kunnen) oriënteren op alternatieven om naar het werk te reizen. Een andere doelstelling is dat forensen beseffen dat een uurtje later of eerder vertrekken ook bijdraagt aan minder verkeersdruk. Bovendien vermijden ze dan de file en reizen vlot naar het werk. Hieronder gaan we eerst in op de algemene mogelijkheden om reisinformatie in te zetten bij wegwerkzaamheden. Daarna gaan we dieper in op twee vormen van reisinformatie: het persoonlijk reisadvies en websites.

1.3 Hoe moet reisinformatie worden aangepakt?

Zet reisinformatie tijdig op de projectplanning. Onderstaand schema geeft de relatie weer tussen de vragen die mensen zichzelf stellen over de reis en het moment dat de reis plaatsvindt. Vragen over files en het exacte tijdstip van vertrek komen kort voor de reis nog aan de orde. In het schema staan deze vragen onder 'beheersing van de reis'. Dan hebben reizigers meestal al wel uitgemaakt hoe ze reizen, bijvoorbeeld met de auto of met openbaar vervoer. Deze keuze van vervoermiddel komt een aantal dagen voor de reis aan de orde. Bij reizen die meer structureel plaatsvinden (zoals woon-werkverkeer), vindt deze afweging nog eerder plaats. In het schema vindt u die onder 'inrichting van de reis'.

De keuze kan dus tot kort voor vertrek nog wijzigen als uit de actuele reisinformatie blijkt dat er veel files zijn. Dan stellen reizigers vragen in het schema als 'ga ik later?' of 'ga ik met openbaar vervoer?'. Maar de hoofdkeuze is veel eerder gemaakt en daarom is een tijdige start met informeren over alternatieven nodig. Dit is een belangrijke constatering voor de aanpak bij wegwerkzaamheden. Zowel route- als verkeersinformatie zijn belangrijk. Informeer forensen minimaal één of twee maanden voor de start van de wegwerkzaamheden over de alternatieven, maar zorg ook altijd voor actuele informatie!

Specifieke acties voor reisinformatie starten niet eerder dan in stap 3 van de algemene aanpak. De interne communicatie in het project start eerder. In stap 3 worden eerst de maatregelen vastgesteld die getroffen worden om de verkeersdruk te reduceren. De reisinformatie moet hierop worden afgestemd. Hierna wordt stap voor stap beschreven hoe men inzicht krijgt in deze maatregelen:

- a. In stap 2 van de algemene aanpak van het handboek 'Mobiliteitsmanagement bij wegwerkzaamheden' is de gebieds- en corridoranalyse opgenomen. De uitwerking hiervan staat in een Bijlage van het handboek. Als onderdeel van deze analyse kan een Herkomst-Bestemmingsonderzoek (HB-onderzoek) worden uitgevoerd door het kentekenonderzoek van Rijkswaterstaat toe te passen. Deze leveren herkomstbestemmings- en NAW-gegevens op van automobilisten van het traject;
- b. Met deze NAW-gegevens kunnen vervoersenquêtes uitgezet worden, waar allerlei vragen in opgenomen kunnen worden over mogelijke oplossingen van mobiliteitsmanagement (zoals openbaar vervoer, vanpooling, ewerken, fiets). Deze enquête kan ook worden gebruikt om inzicht te krijgen in welk communicatiemiddel past bij de weggebruikers. Zij kunnen zelf aangeven welk middel in de praktijk geschikt is. Niet elke medewerker heeft bijvoorbeeld een mailadres op het werk of kan de mail onregelmatig checken. Voor deze groep kan een brief bijvoorbeeld een passend communicatiemiddel zijn. Door hierover vragen op te nemen is later maatwerk mogelijk en wordt het zogenaamde bereik van de communicatie groter;

-
- c. De kentekenenquête kan in een later stadium gekoppeld worden aan een postcodeonderzoek bij bedrijven;
  - d. Deze onderzoeksmethodieken kunnen dus gebruikt worden om duidelijkheid te krijgen in
    - kansrijke HB-relaties voor bijvoorbeeld extra openbaar vervoer en vanpools en
    - het gericht peilen van de interesse hiernaar onder de automobilisten;

1.4 Wie is erbij betrokken?

Uitvoering van het kentekenonderzoek moet onder regie van Rijkswaterstaat gebeuren, mailings naar automobilisten en vervolgacties worden uitgevoerd onder regie van de mobiliteitsmanager. Om een reisadvies te kunnen verstrekken moeten mogelijk organisaties gegevens van werknemers aanleveren. Het is belangrijk dat de mobiliteitsmanager bij de werkgevers de juiste gegevens opvraagt en afspraken met hen maakt over de productie van de reisadviezen. Zie voor meer informatie hoofdstuk 4.2.3 van het handboek 'Mobiliteitsmanagement bij wegwerkzaamheden' en het handboek 'communicatie bij wegwerkzaamheden'. In het spreadsheet dat hoort bij het handboek 'Mobiliteitsmanagement bij wegwerkzaamheden' is een compleet overzicht van betrokken partijen beschikbaar. Hierin is aangegeven wie er bij reisinformatie een rol moet spelen (passief of actief).

---

2. De belangrijkste middelen

2.1 Persoonlijk reisadvies

Bij Groot Onderhoud aan de Gaasperdammerweg/A9 in 2005 zijn voor het eerst grootschalig persoonlijke reisadviezen verstrekt. Dit gebeurde per e-mail. De bij het project betrokken mobiliteitsmanager of bereikbaarheidsmakelaar (de organisatie Verkeer.advies), heeft toen totaal zo'n 10.000 reisadviezen verspreid. Uit de evaluatie van de Zuidoostpas die is ingezet bij dit project, bleek dat ruim 70 procent van de ontvangers het reisadvies op prijs stelde. De Zuidoostpas was een tijdelijke faciliteit voor werknemers van bedrijven in Amsterdam Zuidoost. Met dit abonnement konden medewerkers tijdens de wegwerkzaamheden gratis met openbaar vervoer naar het bedrijf reizen.

De onderdelen van het reisadvies:

- Algemene informatie over de wegwerkzaamheden en de aanpak om de verkeersdruk te verminderen
- De reis per auto: tijd en kosten
- De reis met openbaar vervoer: onderdelen van de reis, tijd en kosten (houd rekening met de beschikbaarheid van extra openbaar vervoer tijdens wegwerkzaamheden)
- Aanbeveling over de reis
- Waar terecht met praktische vragen? (verwijzing naar website, hoe abonnement aanvragen, waar is algemene informatie over openbaar vervoer te vinden)

Bij bovengenoemd project zijn de reisadviezen een week voor aanvang van de wegwerkzaamheden verspreid. Uit de evaluatie bleek dat toen ruim de helft van de respondenten zelf al had uitgezocht welke alternatieven er voor het gebruik van de auto waren. Het is dus beter het reisadvies minimaal een maand voor de start van de wegwerkzaamheden te verspreiden. Dan zijn er meer mogelijkheden om het reisgedrag van forensen te beïnvloeden. Deze rapportage kunt u downloaden van de website van het steunpunt mobiliteitssteunpunt van Rijkswaterstaat.

2.2 De website

Bij steeds meer projecten van wegwerkzaamheden wordt een speciale website in het leven geroepen. Voor het betreffende werk konden forensen op de website de actuele situatie op de weg bekijken. Bekend is dat zo'n drie procent van de

---

medewerkers van de bedrijven hiervan regelmatig gebruik maakte. Zij pasten hun plannen om te vertrekken vanaf kantoor vervolgens aan op de situatie op de weg. Dan gaat het toch om enkele honderden medewerkers. Dit toont aan dat een website een goede aanvulling kan zijn op andere middelen van reisinformatie.

Voordelen zijn:

- Het is mogelijk altijd dynamische reisinformatie te presenteren;
- Een projectwebsite geeft een goede mogelijkheid voor betrokken partijen om zich te presenteren;
- Een website is een relatief goedkoop communicatiemiddel.

Wel moet rekening gehouden worden met de kosten van beheer. Niet altijd zullen forensen de mogelijkheid hebben om op het werk de website te bezoeken. Dit hangt af van de soort bedrijvigheid. Kantoorpersoneel kan meestal wel op internet, productiemedewerkers veelal niet. Bij de uitwerking van de aanpak moet hiermee rekening worden gehouden.

2.3 Bewegwijzering, bebording en andere middelen

Andere middelen staan vermeld in het handboek 'Communicatie bij wegwerkzaamheden'. Middelen worden afgestemd op de categorie van de wegwerkzaamheden. Er wordt nog kort stilgestaan bij bewegwijzering en bebording. Een aantal aandachtspunten:

Het is belangrijk dat de boodschap via deze middelen de weggebruiker tijdig bereikt:

- Vóór de file op een rustig wegtraject en niet op plaatsen waar veel wordt in- en uitgevoerd. In die situaties heeft de weggebruiker de aandacht op de weg nodig en kunnen borden met informatie over filehinder en alternatieve routes hem makkelijk ontgaan;
- Het liefst voor een parkeerplaats of tankstation. Dan biedt men de weggebruiker de mogelijkheid om eventueel even de weg af te gaan en zich rustig te oriënteren op de situatie (praktisch gezien: hij kan het navigatiesysteem een alternatieve route laten berekenen of een ander vervoeralternatief overwegen). Ook de verkeersveiligheid is hiermee gediend;
- Uiteraard de weggebruiker ruim voor de omleidingsroute informeren en tijdig genoeg om eventueel nog voor P+R te kiezen;
- Een richtlijn in tijd is minimaal vijf tot tien minuten vóór het traject van de wegwerkzaamheden.

Het uitreiken van of beschikbaar stellen van factsheets bij een tankstation op de route is ook een prima middel om forensen te informeren.

2.4 Meer informatie?

De volgende organisaties hebben een goede naam voor de aanlevering van reisinformatie:

- Voor openbaar vervoer de Reisinformatiegroep. Deze organisatie beheert de website www.9292ov.nl. Hier kan men terecht voor een reisadvies voor het openbaar vervoer, inclusief een vergelijking met de reis per auto. Daarbij wordt ook rekening gehouden met vertraging door files.
- Voor het verkeer over de weg de ANWB en de VerkeersInformatieDienst (VID). De website www.anwb.nl wordt door weggebruikers veel bezocht om inzicht te krijgen in de doorstroming op de weg. ANWB geeft op haar site een actueel overzicht van de files. De VID kan gezien worden als de opvolger van de politieverkeerscentrale van het korps landelijke politiediensten en verspreidt verkeersinformatie via internet, radio en TV (ook teletekst) en mobiele telefoon.

Informatie over overstappunten vindt u in de deelmodule 'Overstappunten'.

Tip

Deze organisaties moeten uiteraard wel weten van de maatregelen die voor weggebruikers beschikbaar zijn tijdens wegwerkzaamheden. Informeer ze daarom tijdig hierover.

Internet Nuttige websites over reisinformatie

Alle informatie over Groot Onderhoud en wegwerkzaamheden is te vinden de site www.vananaarbeter.nl. Naast algemene informatie geeft de site een compleet actueel overzicht van de stand van zaken. Zie op de site het onderdeel 'actueel'. Ook kunt u op deze site een overzicht vinden van de wegwerkzaamheden per regio of provincie, veelal in de vorm van een verwijzing naar een website gericht op de wegwerkzaamheden in een provincie of regio:

<http://www.vananaarbeter.nl/Onderwerpen/Groot%5Fonderhoud/onderhoud%5Flokale%5Fen%5Fregionale%5Fwegen/>

Voorbeelden van websites per provincie en gemeente zijn:

- voor de provincie Zuid-Holland: www2.zuid-holland.nl/wiu/

- voor de provincie Noord-Holland: http://www.noord-holland.nl/thema/verkeer_en_vervoer/Werk_aan_de_weg/index.asp

- voor de gemeente Amsterdam:

<http://www.werkaandeweg.amsterdam.nl/diivs>

- voor de gemeente Den Haag:

<http://www.denhaag.nl/smartsite.html?id=43616>

- voor de gemeente Rotterdam:

www.rotterdam.nl/smartsite.dws?Menu=2066076&MainMenu=264563&id=3&nc=1&ErrNotActive=2066076

Voor algemene informatie over mobiliteit en bereikbaarheid zie ook de site van het Ministerie: www.verkeerenwaterstaat.nl.
